
HEGYVIDÉKI IGEHIRDETÉSEK

TILTÁS NÉLKÜL

ApCsel 28

2019. OKTÓBER 13

IGEHIRDETŐ: SZABÓ ISTVÁN

Lekció: Apostolok cselekedetei 28.

Imádkozunk: Azért a győzedelmes hitért könyörgünk, mennyei Atyánk, amely minden bajt legyőz, mert elfogadja a bűnt és halált legyőző Jézus Krisztus kegyelmét. Köszönjük, hogy megízleltetted velünk országod jó ízét, köszönjük, hogy elhívtál Jézus Krisztus követésére, köszönjük, ahogy Szentleked által naponként megújítod boldog bizodal munkát, megerősítet hitünket és tanítasz a szeretet törvényét úgy betölteni, hogy Neved dicsőségét szolgáljuk vele. Most kegyelmed királyi széke elé állva töredelemmel vallást teszünk bűneinkről, melyekkel ellened és embertársaink ellen vétkeztünk, megvalljuk, hogy ha Szentleked nem segít meg bennünket, nemhogy nem tudjuk a szeretet útját járni, hanem csak naponként gyaráptjuk a bűnt, mert ó-emberi természetünk szerint készek vagyunk felebarátunk és a Te gyűlöletedre. Töröld el bűneinket, és újíts meg kegyelmed szerint, ragyogtasd fel bennünk Jézus Krisztus világosságát, és formálj az Ő hasonlatosságára Igéd szava által, Szentleke erejében. Megnyitjuk hát szívünket, sóvárgó lélekkel kiáltunk, küldd el Szentlekedet, töltsd be szívünket, áldd meg istentiszteletünket. Krisztusért, aki érettünk meghalt és feltámadott, és akiért mostani kérésünket is jobboldon jó illatúvá teszi, kérünk, hallgasd meg könyörgésünket. Ámen

Textus:

„Pál pedig két egész esztendeig tulajdon bérelt szállásán maradt, és mindazokat befogadta, aki hozzá mentek, prédikálva az Istennek országát és tanítva az Úr Jézus Krisztus felől való dolgokat teljes bátorsággal, minden akadályoztatás nélkül. (ApCsel 28,30-31)

„Nem akarom pedig, hogy ne tudjátok atyámfiai, hogy én gyakran elvégeztem magamban, hogy elmegyek hozzátok (de mindez ideig megakadályoztattam), hogy köztetek is nyerjek valami lelki gyümölcsöt, mint a többi pogányok közt is. Mind a görögöknek, mind a barbároknek, mind a bölcséknek, mind a tudatlanoknak köteles vagyok. Azért a mi rajtam áll, kész vagyok néktek is, a kik Rómában vagytok, az evangéliumot hirdetni.” (Róma 1,13-15)

Szeretett gyülekezet, kedves testvérek! Azért olvastam fel az Apostolok cselekedetei utolsó részének utolsó verseit, mert bár a múlt héten befejeztük a könyvet, és máától már Péter apostol második levele van előttünk a Biblia-olvasó kalauzban, de miután hosszú hónapokig olvastuk a történetet, és sok igehirdetés textusaként szolgált, a Biblia-órákon pedig rendre vezérfonákként vettük, nem akartam, hogy lekerékítetlenül, befejezetlenül engedjük el a történetét annak, hogy miképpen terjedt el az evangélium, hogyan szolgált az első apostolok, hogyan érkezett el sokakhoz Jézus Krisztus jó híre. Csakhogy egy olyan könyv végét olvastam most fel, amely könyv tulajdonképpen nem fejeződik be. A Római levelet pedig azért olvastam, mert itt fejezi ki az apostol azt a szándékát, hogy Rómába menjen – sokszor eltökéltem, hogy hozzárok is elmegyek, de mind ez ideig megakadályoztattam. Ez a szó, hogy »megakadályoztattam« - így, passzív szerkezetben – pontosan ugyanaz a szó, amit az Apostolok cselekedeteinek végén hallottunk, hogy ugyanis Pál apostol nagy bátorsággal, »minden akadályoztatás« nélkül hirdette a Jézus Krisztus útját. Van itt valami feszültség, mint ahogy abban is, hogy most egy befejezetlen könyvet kell befejeznünk.

Először hadd szóljak erről az utóbbiról néhány szót. Amikor Lukács evangélista lezárja – nem befejezi, csak lezárja – a történetét, három-négy fontos kifejezést használ a reá jellemző tömörséggel. Ha ezeket röviden megnézzük, mindjárt választ is kapunk arra a kérdésre, hogyan kell kinéznie és működnie egy missziói állomásnak, ma is. Azt olvassuk először is, hogy Pál apostol a maga bérelt szállásán befogadta azokat, akik hozzá mentek. Vagyis az apostol bérelt helyen lakott, mint ahogy ma is, a büntetés-végrehajtás intézeteiben tartózkodóknak le kell dolgozniuk az ott-tartózkodásuk költségeit. Pál apostol ugyanis, ahogy maga mondja itt a hozzá ellátogató római zsidó vezetőknek, már Jeruzsálem óta valamiféle letartóztatásban vagyok, és ha jól számoljuk az időt, legalább három, de inkább öt éve tartott ez. Miután ugyanis Kis-Ázsiában az ellenfelei folyamatosan vádoltak, mondja, arra rákényszerültem, hogy a császárra apelláljak (19.vers). Ha ezt nem teszi, nem kellett volna jogi apparátust mozgatni, nem kellett volna hajót és őrséget bérelni számára. Allnia kellett a költségeket. De egyébként is, egy missziói állomáson a missziót végzők fizetik a költségeket, és főleg befogadják azokat, akik oda betérnek. Nem úgy van tehát a dolog, hogy jön a misszionárius és döngeti az ajtót, mint Botond Bizánc kapuját, gyorsan elmondja az üzenetet és megy tovább dolgára. Aki misszióba megy, az megadja annak az árát és befogadja állomáshelyére a hozzá bekapogatókat. Ez a szó, hogy »befogadta« a hozzá látogatókat, egészen speciális kifejezés. Ugyanezzel a szóval adják vissza az evangélisták Jézus szavát, amikor azt mondja: Valaki e kis gyermeket befogadja az én nevemben, engem fogad be, és valaki engem befogad, azt fogadja be, a ki engem elküldött (Lukács 9,48). Fogadd be a kicsinyt, fogadd be a jövevényt, fogadd be az árvát, fogadd be az érkezőt! Mintha az öszövétség szép törvénye visszhangozna itt, amelyben Isten elrendeli a kiszabadított Izraelnek: »szeressétek azért a jövevényt; mert ti is jövevények voltatok Egyiptom földén!« (5Mózes 10,19) A misszió első gesztusa tehát a

befogadás. Isten befogad bennünket és az Ő háza népének tagjaivá tesz. Ez egy mindent megelöző nagy isteni nyitás. Belülről nyílik az ajtó, nekünk kell azt kinyitni az érkező előtt.

Aztán azt mondja Lukács, hogy hirdette az Isten országát. Vagyis küldött volt, felhatalmazott, aki azt a feladatot kapta elhívásakor – és erről még majd fogok szólni –, hogy üdvösség-hirdető legyen! Amikor Damaszkuszban Anániás vonakodik elmenni az Egyenes utcába a vakon várakozó Saulushoz, hogy föloldozza, ezt mondja az Úr Anániásnak: „Eredj el, mert ő választott edényem, hogy hordozza az én nevemet a pogányok és királyok, és Izráel fiai előtt!” (ApCsel 9,15) Vagyis Pál apostol Isten országának felhatalmazott követe. Aztán azt olvassuk, hogy »tanította a Jézus Krisztus felől való dolgokat.« Nem kellett volna Pál apostolnak annyit hányattatnia, ha csak Isten országát hirdeti úgy általában. Azt sokan és sokféleképpen hirdették. Ha arra gondolok, hogy a mi időnkben is hányféle szekularizált változata van az „Isten országa” eszméjének, aligha szorult volna ezek miatt az apostol. Például: szabadság, egyenlőség, testvériség. Ez az Isten országának valami szekularizált változata! Legyen a szabadság, testvériség, s főleg egyenlőség, de Isten nélkül! Vagy akár Istennel is, Akit leteszünk lábjegyzetbe. Csakhogy Pálnak konkrétan kell hirdetnie Isten országát, ezt mondja itt: »az Izrael reménysége miatt vagyok bilincsekben!« (20. vers) Vagyis a Krisztusa feltámadásának hirdetése miatt. És ebből van a baj. Mindig a feltámadás hirdetéséből van a baj, ezt megtanultuk az Apostolok cselekedeteit olvasva. Mindig ebből támad a konfliktus, ebből van az ütközet. Az Isten országáról – még egyszer mondom – lehet általánosan beszélni; a jóról, a szépről, az igazról szeretnek az emberek szép dolgokat hallgatni. De amikor azt hallják, hogy Isten az, aki elvégezte a szabadítás nagy munkáját, Isten már feloldozta az embert, és nem az emberi ész gyalogolt fel a magasságokba, nem az ember alkotta meg önmagának ezt a csodálatos lehetőséget, akkor ezt nem viseli az ember, mert ez letöri a gőgöt és a magakelletést. Dühöngve tumbol az ember, ha azt hallja, hogy nincsen érdeme, hanem kegyelemből van minden. A kegyelmet a legnehezebb elfogadni. Higgyétek el, ha a keresztyének arról prédikálnának, hogy uccu neki, fogj be, csapj a lovak közé, kocsizz fel a Himalája tetejére, és csuda nagy valaki leszel tőle! - mi lennénk a legnépszerűbb vallás. A kegyelmet a legnehezebb elfogadni! Ezt írja Pál Rómából Timótheusnak: »emlékezzél meg, hogy Jézus Krisztus feltámadott a halálból, ki a Dávid magvából való az én evangéliumom szerint, amelyért, mint egy gonosztevő, szenvedek mind a fogságig; de az Istennek beszéde nincs bilincsbe verve.« (2Tim 2,9) Vagyis Pál bérelt lakhelye – vagyis börtöne – valójában missziói állomás. És ezért nem véletlen, hogy Lukács evangélista voltaképpen nem kerekíti be a történetet. Egyrészt, ő az apostolok cselekedeteiről ír, s nemcsak Pál apostol cselekedeteiről, másrészt leginkább arról ír, hogy miképpen terjedt el az evangélium. Hogyan indult az evangélium-hirdetés az első pünkösddel, hogyan érkezett meg Antiókhia, Korinthusba, Athénbe, Rómába. És ezt a történetet nem lehet befejezni, mert ez Krisztus visszajöttéig fog tartani, ezért tart ma is. És ezért érdemes megszívlelni azt, amit a missziói állomásról olvastunk itt. Tudom azért mégiscsak nagyon érdekel minket, hogy mi történt Pállal, mi lett a perének, hogyan

ítéltek a római hatóságok? A mártír aktákból tudjuk, hogy amikor Néro a keresztyénekre kente Róma felgyújtását - holott ő volt a tettes -, a nagy üldözés során Pált is, Pétert is kivégezték. De mi szeretnénk, ha ezt Lukács is megírta volna. Vagyis Pál története is nyitva marad, és ebben van valami nagy feszültség.

De van itt egy másik nagy feszültség is! Azt mondja Pál a Római levélben: megakadályoztattam, hogy hozzátok menjek. A római tartózkodásáról pedig ezt olvassuk: Pál teljes bátorsággal tanított Krisztus felől minden akadályoztatás nélkül. A revideált Károliban így áll: minden tiltás nélkül. Vagyis, amit a Római levélben mondott, hogy ugyanis nem mehetett Rómába, így vissza lehetne adni: »gyakran elvégeztem, hogy elmegyek hozzátok, de mindez ideig eltiltattam ettől!« A görög szót sokféleképpen lehet fordítani, körülírással talán úgy lehet a legjobban visszaadni, hogy: hatalmi szóval elparancsolnak valakit valamitől, vagy: erős szóval megakadályoznak valami elvégzésében, vagy: akadályt gördítenek az utadba, lehetetlenné teszik elhatározásodat, elijesztenek valamitől. Azt nem tudjuk pontosan, mikor írta Pál a Római levelet és mikor vette terybe, hogy Rómába fog menni, de azt tudjuk, hogy mandátumot kapott az Úrtól arra, hogy királyok, császárok, fejedelmek előtt tegyen bizonyosságot. Aztán valami oknál fogva még elindulni sem tudott. De miért? Isten az evangélium-hirdető apostoloknak sok különleges képességet adott ráadásul elhívásukhoz. Az egyik apostol megkapta a kormányzás ajándékát, a másik szociális érzékenység ajándékát, megint másik az állhatatosság képességét. Meghagyom, ezeket nem tudjuk pontosan. Párról azonban tudjuk, hogy számára Isten különleges ajándéka pontosan az elhívásához kapcsolódott. Pál az elit prédikátora volt. Fejedelmek, királyok, hatalmasságok, akik lehetnek közigazgatási, politikai nagyurak, lehetnek filozófus fejedelmek és költő-királyok, Pál nekik prédikált különleges módon. Itt is ezt olvassuk: Pál megérkezett Rómába, és hívatta a Rómában élő zsidók vezetőit. A vezetőket hívja. Egyenes utat talált mindig a nagy emberek szívéhez. Nagy ajándék a nagy emberek lelkében megnyitni a kegyelem kapuját. Ezt nem tudja mindenki. Pált erre pecsételte be a Szentlélek látásokban, álmokban, bizonyosságokban. Hát akkor miért áll itt a Római levélben ez a szakasz, hogy elhatároztam, hogy közéték megyek, de mindez ideig eltiltattam, megakadályoztattam? Ki akadályozta, ki tiltotta el Pált? Itt *divinum passivum* áll, vagyis isteni *passivum*! Isten akadályozta Pált. És ezt azért mondom ilyen bátran, mert az Apostolok cselekedetei 16. részében arról olvasunk, hogy mikor Pál apostol Frigiában járt, eltiltotta a Szentlélek, hogy Ázsiában hirdesse az igét (ApCsel 16,6). Bithiniában pedig megakadályozta a Lélek, hogy prédikáljon. (ApCsel 16,7) Hát hogy van? Hát nem a Szentlélek adja az erőt – Pálnak is –, hogy teljes bátorsággal hirdesse a Krisztus útját? Nem a Szentlélek adja a szabad és nyílt beszédhez való bátorságot, s vajon nem a Szentlélek ajándéka volt Pál életében is az, hogy egyenes utat találjon azoknak a szívéhez, akikhez Isten elküldte őt, a felhatalmazott követét? Hát akkor hogy van ez, hogy eltiltotta, akadályozta a Szentlélek? Ha jól számolom Pál öt évet töltött eddig vizsgálati fogságban. Aztán hosszú hónapokat hányódott a hajón, hajótörést szenvedett és mindenféle idegen vidékekre sodródott! Pedig Pál már kezdettől ezt a külde-

tést kapta. De még hadd szóljak az akadályoztatás szóról, hogy értsük a nagy feszültséget. Jézust azzal vádolják a perében a hamis tanúk, hogy tiltja az adófizetést a császárnak (Lukács 23,3). Ez bizony beszámít a perbe. És itt ugyanaz a szó van: Jézus, úgymond, akadályozta az adófizetést. Nem pusztán kampányolni kezdett, hogy: ne adózzatok, ne adózzatok! A szó – tiltja – azt is jelenti, hogy akadályozza, vagyis rávette a követőit, hogy ne fizessenek adót. Nem egy gondolatot vagy érzést tilt, hanem cselekvést. Aztán azt mondja Jézus maga: engedjétek, hogy a kis gyermekek én hozzám jöjjenek, és ne tiltsátok el őket; mert ilyeneké az Istennek országa (Lukács 18,16), vagyis ne akadályozzátok meg, hogy a kisgyermekek hozzám jöjjenek. Sőt, aki egy ilyet befogad, engem fogad be. És még egy helyet hadd idézzek. Azt kérdezi a szerencsen komornyik Fülöptől – aki pedig a pimaszságnak a kegyelmi ajándékát kapta, mert ott a gázai úton kéretlenül is felkapaszkodott a szerencsen főember kocsiára – nos, azt kérdezi tőle a szerencsen komornyik: mi gátol engem, hogy megkeresztelkedjem? Vagyis: ki tiltja meg azt, hogy megkeresztelkedjem? (ApCsel 8,36) Ki foszt meg annak a lehetőségétől, ki zárja el az utat ez elől a szent cselekvés elől, hogy én megkeresztelkedjem? S azt mondja neki Fülöp, hogy ha szívből hiszed, hogy Jézus a Krisztus, akkor nincs akadálya.

Nos, Pál apostol életében a Szentlélek tiltása, ahogyan a Lélek akadályozta, hogy küldetésének eleget tegyen, és Rómába menjen, és az, ahogyan itt Rómában minden akadály (tiltás) nélkül hirdeti az igét, talán éppen arra mutat rá, hogy óriási különbség van a között, hogy én megyek a saját vállalkozásomban, meg aközött, hogy átadtam egy szolgálatra. Pál azt mondja itt, hogy foglyul adattam át Jeruzsálemből a rómaiak kezébe (17. vers). Ez azt jelenti, hogy vittek. Aki akarja belehallhatja ebbe a tradíció szót, mert így is mondja: traditus sum: átadtak. A római ezredes Jeruzsálemben az őrségnek (ApCsel 22), a védőőrizet átadta Cézáréabban Félixnek (ApCsel 23), Félix ráhagyta Festusnak (ApCsel 24), Festus átadta Július századosnak, hogy vigye Rómába (ApCsel 26), - szinte kézről kézre adtak, de mint foglyot. Pál tehát nem azt mondja, hogy »jöttem«, hanem azt, hogy »átadtam« vagyis vittem, hoztak. És ez itt a döntő különbség, és ebben van mindannyiunk hitének és életének a nagy feszültsége. De sokszor elhatároztam, és de sokszor megimádkoztam, és sokszor megálmodtam már, és isteni ígém is van rá, hogy hozzátok menjek - és mégis ott van a divinum passivum: megakadályoztattam. Mi több, eltiltattam. A Lélek tiltott el. A Szentlélek? Hát nem a Lélek adta a szívembe az ihletet, és nem a Lélek adta hozzá a kegyelmi ajándékot, és nem a Lélek szülte meg bennem az útitervet? És mégis a Lélek tiltott el? Igen, mert nem mész, hanem vitetsz. S amikor a Lélek visz, akkor már nincs akadály és tiltás! Hiszen, az Apostolok cselekedetei voltaképpen a Szentlélek cselekedetei. Jézus ezt mondja: „vesztek erőt, minekutána a Szent Lélek eljő reátok: és lesztek nékem tanúim úgy Jeruzsálemben, mint az egész Júdeában és Samáriában és a földnek mind végső határáig.” (ApCsel 1,8)

Igen, az apostolok elmentek – ahogyan Jézus Krisztus mondja – a föld végső határáig, de mindannyiuknak meg kellett tapasztalni, hogy vitettek. Vitettek a Lélek által, az Úr akarata szerint, a rendelt időben, a rendelt lelkülettel, a rendelt erővel.

Ha azt mondtam tehát az imént, hogy Lukács evangélista itt az Apostolok cselekedetei utolsó néhány versében leírja, hogy miképpen kell kinéznie egy keresztyén misszióknak (és úgy kell kinéznie ma is, bárhol a világon), most hozza kell toldanom, hogy Pál és Lukács evangélista együtt, egy közös szóval leírják azt is, hogy miképpen van a keresztyén embernek a dolga az ő Istenével. Hadd hegyezzem ki így: miképpen van dolga az ő Istenével, akitől elhívást, mandátumot, feladatot, küldetést, ajándékokat, erőket, belső késztetést kapott kis dologra vagy éppen nagy ügyre. Hogy ki mit hordoz a szívében, ki mivel küszködik esetleg évek vagy évtizedek óta, ki mit szeretne megvalósítani és folyton megakadályoztatik, és ki kezd bele valamibe, amire a Lélek ösztökéli őt, én ezt nem tudom. De az Ige Pál az történetével és szavaival tiszta tükröt tart elénk, és nagy alázatra késztet, mert ahogy nehéz az ingyen kegyelmet elfogadni, épp olyan nehéz elfogadni azt is, hogy majd a Lélek visz, majd az Úr odavezet, s megteremti annak az alkalmát! A régi így int: ne halássz háló előtt! Sokszor eltörekéltem, írta az apostol a Rómaiaknak, hogy elmegyek hozzátok, de eddig megakadályoztattam. Azt olvassuk, hogy a hányattatásai során sokszor lett volna módja megszökni. De nem lépett le. Ottmaradt az őreivel. Sőt, ő óvja életüket! Milyen csodálatos, hogy annak a lélekvesztőnek, amely elsüllyedhetne a Földközi tengeren, a bajban nem a kormányosmester és nem a római centurio, hanem Pál lesz a vezetője. Ő vitetik és vezet másokat. Ha az Úr visz – és vitet – és engeded, hogy Ő vigyen, akkor te vinni és vezetni fogsz másokat. Sokakért mondom tehát, sokakért, akik a szívében vannak, sokakért, akiknek szeretnénk Isten országáról és a Krisztusra tartozó dolgokról bizonyosságot tenni, sokakért, akikről tudjuk, hogy az Úr küldött hozzájuk, sokakért mondom, és kérlek is: engedd, hogy vigyen az Úr, engedd, hogy adass is kézzől kézre akár hányattatásokon keresztül, míg nem megérkezel oda, ahol aztán Isten felszabadít, belső bátorságot ad és szólhatsz az Ő dolgairól minden minden akadályoztatás és tiltás nélkül, fogolyként is szabadon Ámen

Imádkozzunk! Mennyei Atyánk, hadd adjuk teljesen kezeidre magunkat, hogy egész életünk szüntelen tanulása legyen annak, hogy bár útjaid rejtve vannak előlünk, szent akaratok szerint minden biztosan révbe ér. Óvj meg telhetetlenségtől, magakelletéstől, becsvágytól, hamis büszkeségtől és gögtől. Taníts alázatra, állhatatosságra, szent figyelemre, és boldog készségre, hogy mindenben akaratok teljesülhessen.

Könyörgünk betegeinkért, áraszd ki rájuk gyógyító kegyelmedet, újíts meg életüket, hozd őket közénk vissza, hogy e gyülekezet közösségében is magasztallassuk gyógyító irgalmat, megújító jószágodat.

Könyörgünk a gyászolókért, különösen azokért, akik a ránk következő héten állnak meg szeretttük ravatala mellett. Vigasztald és erősítsd őket a feltámadott Jézus Krisztus dicsőségével, az eljövendő ország jó ízével, a boldog feltámadás reményével.

Könyörgünk ma országunkért! Adj bölcsességet, amikor előljárókat választunk, és könyörgünk majdani vezetőinkért a zsoldár szavával, hogy legyenek józanok és hódoljanak a Fiúnak. Add, hogy akik érettünk felelősséget hordoznak, országod szent törvénye szerint éljenek, hogy így

szolgálják e földi országot.

Add, Urunk, hogy Igédet befogadjuk, jó gyümölcsét megteremjük! Krisztusért, aki által országod boldog polgárai lehetünk, kérünk, hallgasd meg könyörgésünket. Ámen

LEJEGYZTE: VÁSÁRHELYI PÉTER,
KIADJA: BUDAHEGYVIDÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
WWW.BUDAHEGYVIDEK.HU